

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет

ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція
(5 грудня 2023 р.)**

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

- **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ІНДЕКС ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Зуб Вікторія	120
БОРОШНОМЕЛЬНО-КРУП'ЯНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИРОБНИЧІ ТА ІМПОРТНО-ЕКСПОРТНІ ПОЗИЦІЇ	
Івченко Володимир, Солошонок Алла, Полонська Ольга	122
НОРМУВАННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ	
Івченко Володимир,Симонян Емма.....	125
СУЧАСНИЙ СТАН ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ГАЛУЗІ ОВОЧІВНИЦТВА В УКРАЇНІ	
Івченко Володимир, Витоптова Вікторія, Рудь Вікторія.....	128
ВЛАСТИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ІНДЕКСУ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ	
Калініченко Анатолій.....	131
АНАЛІЗ НАПОВНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Ковтун Любов.....	133
ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРОЄКТУ	
Колесник Аліса.....	136
ВПЛИВ КОНФЛІКТІВ НА ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Кононенко Жанна, Штерман Юлія.....	138
КОНСТИТУЦІЙНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІКИ	
Кравчук Світлана.....	141
ЦИФРОВІЗАЦІЯ В СУЧАСНОМУ БІЗНЕС-ЛАНДШАФТІ	
Крамаренко Аліса, Вишневська Марія.....	144
СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМИ, ВИДІВ ТА СПОСОБІВ СТАТИСТИЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ	
Куц Вікторія.....	147
ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	
Кучеркова Світлана	150
МЕТОД ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК У СТАТИСТИЦІ	
Лимаренко Єлизавета	153

ІНДЕКС ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Зуб Вікторія

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Рудич Алла, к.е.н., доцент

XXI століття визначає індекс людського розвитку як ключовий показник розвитку держави. Це питання було актуальним завжди і привертало увагу різних економічних шкіл та течій. Тривалий час розвиваючись разом з економічним зростанням і продуктивністю праці, вважається, що людський розвиток є основою функціональної глобальної економічної системи та кінцевою метою економічного прогресу.

Індекс людського розвитку – це комплексний показник для оцінки рівня розвитку людського потенціалу в країнах світу. Вперше був запропонований Організацією Об'єднаних Націй у 1990 році. Щорічне видання «Звіт про людський розвиток» поширює інформацію про індекс та його відповідні рейтинги.

Ключові компоненти, які враховуються в індексі людського розвитку, включають:

1. Тривалість життя: вимірюється середня очікувана тривалість життя при народженні, яка визначає здоров'я і довголіття. Цей показник свідчить про якість медичного обслуговування та умов проживання.

2. Освіта: середня тривалість освіти, яка вимірюється кількістю років навчання та рівнем грамотності населення.

3. Дохід на душу населення: вимірюється внутрішнім валовим продуктом на душу населення.

Додатково під час збору даних враховується рівень соціального забезпечення, показники здоров'я та культурного розвитку, злочинності, охорони навколишнього середовища та участі людей у прийнятті рішень [1].

За шкалою від 0 до 1 індекс людського розвитку оцінює рівень розвитку, при цьому найвищий рівень позначається 1. Країни класифікуються відповідно до рівня індексу людського розвитку за такими класифікаціями:

1. Країни, які мають дуже високий рівень людського розвитку.
2. Країни, які мають високий рівень людського розвитку.
3. Країни, які мають середній рівень людського розвитку.
4. Країни, які мають низький рівень людського розвитку.

Звіти ООН щодо індексу людського розвитку зазвичай публікуються із запізненням на два роки, тому що міжнародні порівняння проводяться після того, як національні статистичні агентства опублікують свої дані. Останні дані показують, що п'ять країн мають найвищий рівень розвитку: Швейцарія, Норвегія, Ісландія, Гонконг, Австралія. Україна у 2021 році займала 77 місце за Індексом людського розвитку 0,773 [2].

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

Для розробки більш точних показників для вимірювання індексу людського розвитку в Україні, важливо використовувати розширену національну статистичну базу, яка повинна враховувати зростаючу різницю в якості життя, проблеми корупції, а також економічні та соціальні обмеження, які перешкоджають стабільному зростанню.

Українські вчені зробили кроки для адаптації глобальних концепцій до конкретної ситуації в країні, розробивши регіональні методи вимірювання людського розвитку в різних регіонах України. Вони дозволяють одержувати більш точні показники зростання і дають можливість розуміння таких ситуацій, як демографічний розвиток, розвиток ринку праці, матеріальне становище, житлові умови, рівень освіти населення, охорона здоров'я, соціальне середовище, екологічний стан та рівень фінансування людського розвитку.

Організація Об'єднаних Націй прогнозує, що пандемія COVID-19 та війна російської федерації проти України можуть стати основними причинами глобального зниження Індексу людського розвитку в найближчі роки [3].

Індекс людського розвитку є важливим інструментом для порівняння рівня розвитку між країнами та визначення прогресу у досягненні соціального та економічного розвитку. Він допомагає урядам, міжнародним організаціям та дослідникам встановлювати пріоритети для формулювання політики, спрямованої на поліпшення якості життя людей та визначати напрямки подальших зусиль.

Список використаних джерел

1. Осецький В. Соціальні інновації в освіті – драйвери розвитку людського капіталу. Вісн. Київ. 2020. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialni-innovatsiyi-v-osviti-drayveri-rozvitku-lyudskogo-kapitalu> (дата звернення 05.11.2023).
2. ООН опублікувала індекс людського розвитку в країнах світу, Центр гуманітарних технологій. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/149240876.pdf>.
3. Власюк О. С. Людський розвиток в Україні: чинники та проблеми. Стратегічні пріоритети. 2019. URL: <file:///C:/Users/USER/Downloads/198-Article%20Text-378-1-10-20180828.pdf> (дата звернення 05.11.2023).